

07.03.2022 № 235. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0235729-22#Text>. [in Ukr.].

9. Osvita v Ukraini v umovakh voiennoho stanu [Education in Ukraine under martial law] : informatsiino-analitychnyi zbirnyk. Kyiv, 2022. 358 p. [in Ukr.].

10. Osvitnii protses v umovakh voiennoho stanu v Ukraini [The educational process in the conditions of martial law in Ukraine] : *materialy Vseukrainskoho naukovo-pedahohichnoho pidvyshchennia kvalifikatsii, 3 travnia – 13 chervnia 2022 roku*. Odesa : Vydavnychiy dim «Helvetyka», 2022. 504 s. [in Ukr.].

11. Romanenko, K. M. (2008) Konstytutsiine pravo hromadianyna na osvitu v Ukraini. Stan i tendentsii rozvytku [A citizen's constitutional right to education in Ukraine. State and trends of development] : dys. ... kand. yuryd. nauk : 12.00.02 / Nats. Yuryd. akad. Ukrainy im. Yaroslava Mudroho. Kharkiv, 213 p. [in Ukr.].

12. Skakun, O. F. (2001) Teoriia derzhavy i prava [Theory of the state and law] : pidruch. Kharkiv : Konsum, 656 p. [in Ukr.].

13. Khomyshyn, I. Yu. (2019) Kontseptualni pytannia teorii i praktyky administratyvno-pravovoho rehuliuвання osvity Ukrainy v umovakh yevrointehratsiinykh protsesiv [Conceptual issues of the theory and practice of administrative and legal regulation of education in Ukraine in the context of European integration processes] : dys. ... d-ra yuryd. nauk : 12.00.07 / Nats. Un-t "Lvivska politekhnik". Lviv, 510 p. [in Ukr.].

ABSTRACT

Maksym Badak. Regulatory support of education area under martial law. The article examines the peculiarities of normative-legal regulation of the sphere of education under the conditions of martial law. On the basis of the analysis of legislative and sub-legislative legal acts, guarantees were established for the participants of the educational process in wartime conditions, the powers of the Ministry of Education and Science of Ukraine regarding issues of legal support for the functioning of the education sphere. Normative aspects of the organization of the educational process in educational institutions under martial law are also analyzed, in particular, regarding the form of going on of the educational process, its completion, and the conduct of the admissions campaign. It was found that legal regulation in the field of education is primarily aimed at ensuring the safety of all participants in the educational process and the need to continue the implementation of the right to education for everyone.

It remains relevant to continue the study of this topic, because regulatory and legal regulation in the conditions of martial law is a dynamic process. The issue of researching the legal aspects of the organization of the educational process in the new academic year, the regulation of obtaining education by persons who were forced to leave the territory of Ukraine, the legal features of ensuring the quality of education, etc., becomes relevant.

Keywords: *notmative-legal regulation, education, educational process, right for education, Ministry of Education and Science of Ukraine.*

УДК 343.13

DOI: 10.31733/2078-3566-2022-6-579-586

Тетяна БАДАЛОВА[©]

ад'юнкнт

(Дніпропетровський державний університет
внутрішніх справ, м. Дніпро, Україна)

ОРГАНИ ПРОКУРАТУРИ УКРАЇНИ ЯК СУБ'ЄКТ ЕКСТРАДИЦІЙНИХ ПРАВОВІДНОСИН У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ

Висвітлено одну з актуальних проблем сучасності, пов'язаних зі здійсненням процесуального керівництва під час проведення процедури екстрадиції правопорушників в Україні. Розглянуто історичні аспекти створення й розвитку органів прокуратури в Україні як самостійної та незалежної держави та етапи розвитку здійснення міжнародного співробітництва у сфері екстрадиції правопорушників. Досліджено нормативно-правове регулювання здійснення органами прокуратури своїх повноважень у сфері міжнародного співробітництва з видачі осіб (екстрадиції).

Ключові слова: *органи прокуратури України, екстрадиція, екстрадиційні відносини, органи досудового розслідування.*

© Т. Бадалова, 2022

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0001-8364-5514>

badalova1702@ukr.net

Постановка проблеми. Вирішення завдань, які стоять перед органами досудового розслідування під час здійснення екстрадиції, безпосередньо залежить від центрального органу України – офісу Генеральної прокуратури України (ст. 574 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК)) [1]. Розглянуте кримінальне процесуальне законодавство України та законодавство щодо організації діяльності органів прокуратури не досконале та потребує змін. Вивчено проблемні питання у сфері діяльності органів прокуратури, наукові дослідження вітчизняних науковців та запропоновано шляхи їх вирішення.

Аналіз публікацій, в яких започатковано вирішення цієї проблеми. Теоретико-методологічні основи міжнародного співробітництва у боротьбі зі злочинністю та, зокрема, інституту екстрадиції розробляли такі науковці, як М. Антонович, В. Березняк, Ю. Васильєв, О. Виноградова, Ю. Пономаренко, М. Свистуленко, Л. Тимченко та інші. Віддаючи належне внеску попередників, зазначимо, що подальших досліджень потребують нормативні аспекти діяльності правоохоронних органів у забезпеченні процесуального порядку екстрадиції в частині підвищення ефективності цього виду співпраці.

Мета. Полягає в дослідженні правового регулювання діяльності органів прокуратури у забезпеченні процесуального порядку екстрадиції. Опрацювання наукових джерел, окремих нормативно-правових актів, наукових праць з питань діяльності органів прокуратури. Опрацювання проблемних питань з впровадження та застосування законодавства України з питань діяльності органів прокуратури, внесення законодавчих пропозицій з питань процесу екстрадиції.

Виклад основного матеріалу. У сучасному світі злочинність набуває глобального та інтернаціонального характеру. Міжнародне співробітництво в боротьбі зі злочинністю є, з одного боку, умовою, а з іншого – засобом зміцнення та гарантування внутрішнього та міжнародного порядку та миру. Саме зараз наша країна переживає нелегкі часи війни та високий рівень міграції. Спрощення паспортного контролю, наявність «прозорих» кордонів між державами, неефективність національних механізмів протидії та запобігання злочинності, недосконалий механізм видачі злочинців – все це дозволяє уникнути кримінальної відповідальності особам, які порушили кримінальне законодавство тієї чи іншої держави. На сьогодні, незважаючи на те, що в Україні триває широкомасштабна війна, наша країна вступила на шлях змін та почала свою активну участь в європейській інтеграції. Такі зміни є справжнім викликом для правової системи України в частині забезпечення високого, якісного рівня функціонування, а також подолання певних негативних наслідків лібералізації міграційного режиму. Одним із них є зростання присутності в Україні елементів міжнародної злочинності, протидія якій зумовлює потребу в удосконаленні форм та засобів міжнародного співробітництва. Вищенаведене характеризує практичну значущість порушеної проблематики та актуальність цього дослідження.

Проблеми діяльності прокурора в кримінальному процесі протягом останніх років прямо чи опосередковано розглядалися у наукових колах. Окремі аспекти тематики, що досліджується, розглядали такі вчені-процесуалісти: М. Ангеленюк, О. Баганець, Є. Блажівський, В. Галаган, А. Гнатюк, Л. Грицаєнко, Ю. Грошевий, І. Глобюк, О. Єні, В. Зеленецький, В. Канцір, П. Каркач, О. Капліна, І. Козьяков, Ю. Коробко, О. Комарницька, М. Косюта, М. Курочка, О. Кучинська, О. Литвак, В. Луцик, В. Малюга та ін. Згідно з дослідженнями вказаних вчених, у науковій літературі сформульовано дві моделі діяльності прокуратури, залежно від основної функції, яка вважається домінуючою: прокуратура як орган кримінального переслідування («прокурор – обвинувач»); прокуратура як орган нагляду за законністю («прокурор – охоронець законності»).

На цей час формується нова модель прокурорської діяльності, яку уявно можна назвати «прокуратура, як орган правозахисту». Основна особливість вищезазначеної прокуратури полягає в тому, що традиційне поняття законності як основного предмета прокурорської діяльності відходить на другий план і замінюється традиційною категорією публічного інтересу: йдеться не тільки про забезпечення виконання вимог, що містяться в законі, але й про охорону і захист суспільних благ, цінностей і загальнолюдських відносин.

Проголосивши свою незалежність, Україна першою серед колишніх республік СРСР 5 листопада 1991 року ухвалила Закон «Про прокуратуру», який набрав чинності 1

грудня 1991 року [2]. Цей закон визначав систему, повноваження, а також завдання та функції самостійних органів прокуратури України, що стало початком новітньої вітчизняної історії органів прокуратури. Розвиток законодавства про прокуратуру, розпочатий з набуттям незалежності, набув нового імпульсу після ухвалення 28 червня 1996 р. Конституції України, яка визначила прокуратуру як єдину систему [3]. У Конституції України регулюванню організації і діяльності прокуратури було присвячено самостійний розділ (VII «Прокуратура»). У ст. 121 Основного закону містився перелік функцій прокуратури. Під час вступу до Ради Європи 9 листопада 1995 р. Україна взяла на себе зобов'язання змінити роль і функції прокуратури шляхом перетворення цього інституту на орган, що відповідає принципам Ради Європи [4]. Подібні ж положення містяться в Угоді про партнерство і співробітництво між Україною і ЄС [5]. Але незважаючи на те, що у 24.06.1991 р. Верховною Радою України ухвалено історичний документ виняткового значення для долі українського народу – Акт проголошення незалежності України [6] та те, що у 1995 році Україна вступила до Ради Європи, на жаль, до 2012 року на території нашої країни у практичній діяльності органів досудового розслідування та органів прокуратури застосовувався Кримінально-процесуальний кодекс України 1960 року [7].

Починаючи з 2012 року в Україні спостерігається активізація взаємодії міжнародного та українського кримінального права, спрямованого на об'єднання зусиль держав в боротьбі зі злочинами. Така співпраця стала підґрунтям для удосконалення правил надання правової допомоги і видачі осіб, які вчиняють кримінальні правопорушення, а також для подальшого розвитку інституту екстрадиції. КПК України 2012 року став важливим кроком у розвитку на національному рівні процедури реалізації форм міжнародного співробітництва у кримінальному провадженні, оскільки законодавцем враховано передбачену в багатьох міжнародних договорах необхідність мати саме внутрішньо національний механізм реалізації норм договорів щодо міжнародного співробітництва, визначено його основні засади, диференційовано процесуальні форми й особливості їх реалізації.

Органи прокуратури України, виконуючи функцію безпосередньої видачі особи, зобов'язані здійснювати прокурорський нагляд за дотриманням прав осіб та законністю рішень, які ухвалюються уповноваженими органами під час процедури екстрадиції. КПК України визначає, що прокурор є самостійним у своїй процесуальній діяльності, втручання в яку осіб, що не мають на те законних повноважень, забороняється. (ч. 1 ст. 36 КПК України) [1]. Розглядаючи процесуальний статус прокурорів під час здійснення міжнародного співробітництва в реалізації завдань, покладених на прокуратуру України, треба виходити з того, що згідно з чинним законодавством ця функція в діяльності установи не є однією з основних або конституційних, як їх ще називають. Потрібно зауважити, що в сучасному глобалізованому світі з відкритими кордонами між державами, швидким розвитком нових технологій безліч кримінальних проваджень вже просто неможливо розслідувати без допомоги іноземних колег, тому міжнародне співробітництво органів прокуратури різних держав є надважливим [8, с. 468–470].

На сьогодні екстрадиція є чи не найголовнішою та найбільш затребуваною процесуальною формою міжнародного співробітництва. Правову основу міжнародного співробітництва органів прокуратури варто розглядати за певною системою, яку становлять: 1) міжнародні міждержавні договори (двосторонні і багатосторонні): пакти, конвенції, договори, угоди; 2) міжвідомчі договори (угоди) з цих же питань; 3) національне законодавство з питань надання міжнародної правової допомоги; 4) неписані норми (звичаї, традиції) міжнародного права (міжнародна ввічливість, взаємність та ін.) [8, с. 471].

У своїй діяльності органи прокуратури враховують норми міжнародно-правових актів щодо охорони прав і свобод людини. До таких актів належать: Загальна декларація прав людини (1946 р.) [9], Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (1950 р.) [10] та інші. Норми національного законодавства щодо врегулювання питань міжнародного співробітництва органів прокуратури містяться, передусім, у Законі «Про прокуратуру», в якому міжнародному співробітництву присвячений окремий розділ (XI) [2], та КПК України. Окрім того, у зв'язку зі здійсненням прокуратурою України міжнародного співробітництва з відповідними органами закордонних країн Генеральним прокурором України видано низку наказів та

інструкцій, які регулюють цю діяльність. Серед наказів, які регулюють здійснення міжнародного співробітництва органами прокуратури: наказ Генеральної прокуратури України від 18 вересня 2015 р. № 223 «Про організацію роботи органів прокуратури України у галузі міжнародного співробітництва» (зі змінами, внесеними наказами Генеральної прокуратури України від 16 січня 2017 р. № 6, від 9 жовтня 2017 р. № 287) [11] та Інструкція про організаційно-протокольне забезпечення заходів міжнародного співробітництва в органах прокуратури України [11] тощо. Щодо здійснення процесу екстрадиції органи прокуратури України займають важливу позицію, це зумовлено тим, що згідно з вимогами ст. 574 КПК України [1] офіс Генеральної прокуратури України визнано центральним органом щодо видачі (екстрадиції). Враховуючи наведені вимоги КПК України органи прокуратури наділені повноваженнями щодо здійснення процесуального керівництва під час процесу екстрадиції та передачі вказаних матеріалів компетентним органам іноземних держав. Саме поняття процесу екстрадиції згідно з міжнародними угодами, ратифікованими Україною, містить у собі не тільки видачу правопорушників, які перебувають у міжнародному розшуку до України, але й здійснення видачі правопорушників з України компетентним органам іноземних держав.

Розділом КПК України «Видача осіб, які вчинили кримінальне правопорушення (екстрадиція)» (глава 44 КПК України) [1], передбачено такі види процедур видачі: звичайні (нормальні) і спрощені, а також тимчасові видачі, але законодавцем не достатньо приділено увагу саме процедурі екстрадиції правопорушника з України іноземним державам.

Механізм проведення процедури екстрадиції, закріпленій у КПК України, та термінологічна одиниця «екстрадиція» вживається у значенні видачі особи державі, компетентними органами якої ця особа розшукується для: 1) притягнення до кримінальної відповідальності; 2) виконання вироку. Саме згідно з КПК України екстрадиція містить офіційний запит про видачу особи, її встановлення на території однієї держави, перевірку обставин, що можуть перешкоджати видачі, а також ухвалення рішення за запитом та фактичну передачу такої особи іншій державі, компетентні органи якої звернулися із запитом про видачу [12].

16.12.2022 Всеукраїнським професійним юридичним виданням «Юридична газета» проаналізовано рівень запитів у період з 2014 р. по 2021 р. [13].

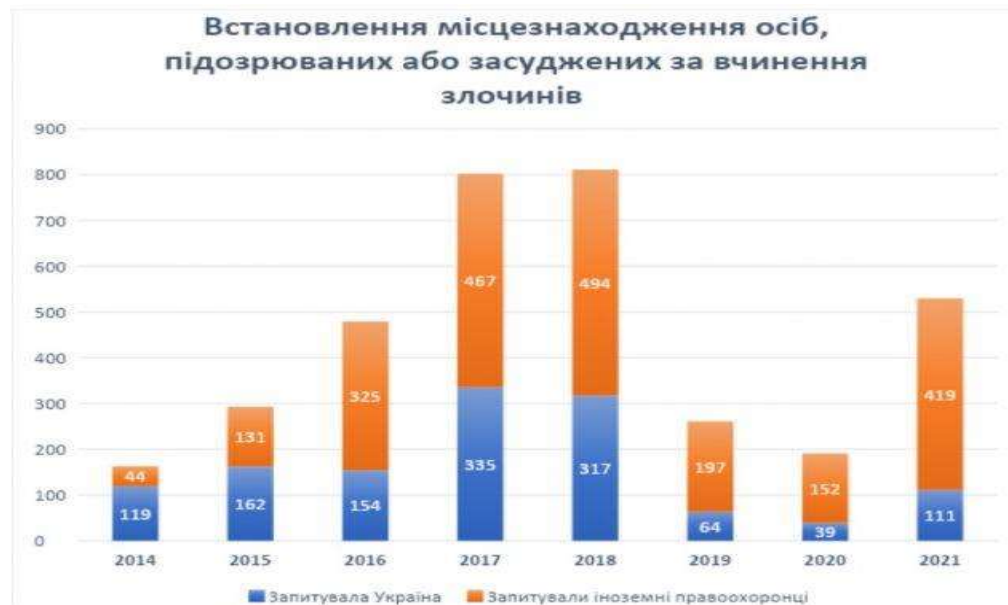

Рис. 1. Кількість запитів про видачу правопорушників за 2014–2021 рр.

Згідно з наведеним вище рисунком можна відстежити кількість зростання запитів саме від компетентних органів іноземних держав, це означає, що зараз одним з пріоритетних напрямів діяльності органів прокуратури є саме процес екстрадиції з України правопорушників компетентним органам іноземних держав.

Аналізуючи нормативно-правові акти України у сфері здійснення міжнародно-

правової допомоги, а саме: наказ Генеральної прокуратури України від 18 вересня 2015 р. № 223 «Про організацію роботи органів прокуратури України у галузі міжнародного співробітництва» та КПК України, робимо висновок про те, що не достатньо приділено увагу одному з основних напрямів процесу екстрадиції – видачі з України правопорушників, які розшуковуються іноземними державами. Саме цей напрям екстрадиції став дуже актуальним. За останні роки значно зросла кількість запитів від компетентних органів іноземних держав.

Незважаючи на те, що в наказі Генеральної прокуратури України від 18 вересня 2015 р. № 223 «Про організацію роботи органів прокуратури України у галузі міжнародного співробітництва» (зі змінами та доповненнями) передбачено алгоритм процесуальних дій органів прокуратури під час здійснення процедури екстрадиції правопорушників з України за запитами компетентних органів іноземних держав, але у вимогах КПК України містяться норми щодо здійснення арешту правопорушника.

Під час процедури екстрадиції в органах прокуратури виникають певні проблеми, пов'язані з фінансуванням потреб, які виникають під час здійснення екстрадиції. Наприклад, О. Комарницька зазначає, що найбільш складним для застосування не тільки у фінансовому, а й організаційному аспекті, як правило, є відсутність можливості у прокурора забезпечити особі право на користування послугами перекладача у випадку затримання іноземця, на зустріч з представником дипломатичної чи консульської установи своєї держави (наприклад, не в усіх регіонах України є перекладачі з молдавської мови або консульські установи цієї країни) [14]. Згодні з думкою О. Комарницької про те, що несвоєчасне забезпечення прокурором права затриманої особи на користування послугами перекладача не тільки призводить до порушення принципу рівності, права на своєчасну правову допомогу, недотримання процесуальних строків, перешкоджає дієвому забезпеченню прав, передбачених у ст. 581 КПК України, а й інколи унеможливає їхню реалізацію, що є неприпустимим. У таких випадках перед прокурором постає глобальна проблема, пов'язана не лише з організацією пошуку перекладача, а й з оплатою його послуг з перекладу процесуальних документів на рідну мову затриманого іноземця, надання безпосередніх послуг з усного перекладу тощо. Також науковцем О. Комарницькою додатково зазначено, що моніторинговий звіт застосування положень КПК України до першопричин порушення процесуальних норм зараховує незабезпечення саме державою дієвості передбачених у КПК України прав іноземних осіб, видача яких запитується. Зокрема, у прокурорському кошторисі не передбачена графа для таких цілей [14].

Тож зважаючи на наведене, можна зробити висновок, що процедура екстрадиції дійсно має складний характер, а саме її проведення у форматі організаційної процедури складається з підготовки документів, їх направлення для погодження, відправлення документів з погодженням адресату та здійснення перекладу документів.

Окрім вищенаведених проблемних питань, на нашу думку, треба окремо звернути увагу на підстави для затримання осіб, видача яких запитується. Законодавцем передбачено загальні підстави затримання, які містяться у ст. 208 КПК України, із врахуванням особливостей, встановлених у Розділі IX цього Кодексу або міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України. Якщо системно проаналізувати положення розділу IX КПК України («Міжнародне співробітництво під час кримінального провадження») не виявлено жодних особливостей, пов'язаних із затриманням особи, видача якої запитується, крім передбачених у бланкетній нормі ст. 582 КПК України. При цьому у розглянутому процесуальному законі також не передбачено підстав для повторного затримання й застосування тимчасового арешту, хоча здійснення повторного екстрадиційного арешту на законодавчому рівні передбачено (ч. 13 ст. 584 КПК України). Чинний КПК України містить вичерпний перелік підстав для затримання особи. Вони викладені у положеннях статей 207, 208, 519 цього Кодексу. Однак серед цих підстав немає такої, що стосується особи, оголошеної в міжнародний розшук для подальшої її екстрадиції. Тому між нормами процесуального закону наявні суперечності в частині підстав та порядку затримання особи, видача якої запитується. У подальшому в протоколі затримання уповноважена службова особа зазначає, що підставою для затримання особи, видача якої запитується, є одна (чи декілька) з передбачених у ст. 208 КПК України, зокрема оголошення в міжнародний розшук. Також у протоколі вказується, що затримана особа має право звернутися зі скаргою до слідчого судді у порядку, зазначеному в ст. 206 КПК

України, на незаконність її затримання. У разі оскарження особою, видача якої запитується, до слідчого судді законності її затримання в переважній більшості випадів, як свідчить практика, такі скарги задовольняються через невідповідність фактичної підстави для затримання тим, що зазначені у ст. 208 КПК України.

Також вважаємо за необхідне органам прокуратури враховувати практику ЄСПЛ щодо недопущення жорстокого поводження з особою, яка підлягає екстрадиції. На думку науковця Т. Фоміної, практика застосування екстрадиційного арешту в Україні потребує вдосконалення, зокрема необхідно звернути увагу на те, що формується практика ЄСПЛ щодо порушень Україною Конвенції про захист прав і основоположних свобод, а саме: ст. 3. «Заборона катувань», ст. 5. «Право на свободу та особисту недоторканність», ст. 6. «Право на справедливий суд» [15], яку органам прокуратури у своїй екстрадиційній діяльності також треба враховувати.

Невипадково у справі «Солдатенко проти України» Європейський Суд взяв до уваги численні повідомлення про тортури, побиття і застосування сили до підозрюваних з боку правоохоронних органів, в тому числі щодо тих, хто потребував медичної допомоги, а також про нелюдські умови утримання в пенітенціарних установах, включно з поганим харчуванням та відсутністю належної медичної допомоги [16].

Висновки. На нашу думку, треба врахувати наукові дослідження вітчизняних науковців та вимоги європейського законодавства щодо здійснення процедури екстрадиції та внести відповідні зміни до КПК України, які б чітко відображали процесуальні дії органів прокуратури під час здійснення процедури екстрадиції з України до компетентних органів іноземних держав, у тому числі з дотримання законності застосування запобіжних заходів. Доцільно внести й доповнення до положень ст. 208 КПК щодо підстав затримання та доповнити п. 5 таким змістом: «Якщо така особа оголошена у міжнародний розшук з метою подальшої її екстрадиції». Також вважаємо за необхідне вирішити проблематику фінансування потреб органів прокуратури щодо залучення перекладачів та здійснення перекладу основних процесуальних документів, необхідних для обрання запобіжного заходу правопорушникам, які потребують екстрадиції та видачі компетентним органам іноземних держав.

Список використаних джерел

1. Кримінальний процесуальний кодекс України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.
2. Про прокуратуру : Закон України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1789-12#Text>.
3. Конституція України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
4. Висновок № 190 (1995) Парламентської Асамблеї РЄ щодо заявки України на вступ до Ради Європи від 26.09.1995 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_590.
5. Про забезпечення виконання Угоди про партнерство та співробітництво між Україною та Європейським Співтовариством (Європейським Союзом) і вдосконалення механізму співробітництва з Європейським Співтовариством (Європейським Союзом) : Указ Президента України від 24 лютого 1998 р. № 148/98. *Офіційний вісник України*. 1998. № 8.
6. Акт проголошення незалежності України від 24.08.1991. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1427-12#Text>.
7. Кримінально-процесуальний кодекс України від 28.12.1960 (втратив чинність 13.04.2012). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/100105?find=1&text=%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%B4%D0%B8%D1%86%D1%96%D1%8F#Text>.
8. Каркач П. М., Кривобок В. В., Бабкова В. С. Організація та діяльність органів прокуратури України : навч. посібник / за ред. П. М. Каркача. Харків : Право, 2019. 500 с.
9. Загальна декларація прав людини, прийнята і проголошена резолюцією 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10.12.1948. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text.
10. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (з протоколами) (Європейська конвенція з прав людини). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text.
11. Про організацію роботи органів прокуратури України у галузі міжнародного співробітництва (зі змінами, внесеними наказами Генеральної прокуратури України від 16 січня 2017 р. № 6, від 9 жовтня 2017 р. № 287) : наказ Генеральної прокуратури України від 18 вересня 2015 р. № 223. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0223900-15#Text>.
12. Федченко В. М., Бадалова Т. Г. Сутність екстрадиції, як різновиду міжнародної правової допомоги (на прикладі Дніпропетровської області). *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2022. № 3. URL : <https://chasopys->

ppp.dp.ua/index.php/chasopys/article/view/231.

13. Всеукраїнське професійне юридичне видання «Юридичне газета online». URL : <https://jur-gazeta.com/dumka-eksperta/rozshuk-po-liniyi-interpolu-de-i-chomu-ne-var-to-rozrahovuvati-na-zahist-vid-ukrayinskogo-pravosuddya.html>.

14. Комарницька О. Проблеми здійснення процесуальної діяльності прокурора під час екстрадиції. *Науковий часопис Національної академії прокуратури України*. 2016. № 2. URL : <http://www.chasopysnapu.gp.gov.ua/ua/pdf/10-2016/02/komarnitska.pdf>.

15. Фоміна Т. Г. Екстрадиційний арешт: правова регламентація та практика застосування. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2017. № 5. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pjuv_2017_5_52.

16. Справа «Солдатенко проти України» (Заява № 2440/07). URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_504#Text.

Надійшла до редакції 09.12.2022

References

1. Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy: chynne zakonodavstvo zi zminamy ta dopov. [Criminal Procedure Code of Ukraine: current legislation with changes and supplements]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>. [in Ukr.].

2. Pro prokuraturu [About the prosecutor's office] : Zakon Ukrainy. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1789-12#Text>. [in Ukr.].

3. Konstytutsiia Ukrainy: chynne zakonodavstvo zi zminamy ta dopov. [The Constitution of Ukraine: current legislation with changes and supplements]. [The Constitution of Ukraine: current legislation with changes and supplements]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>. [in Ukr.].

4. Vysnovok № 190 (1995) Parlyamentskoi Asamblei Rie shchodo zaiavky Ukrainy na vstup do Rady Yevropy vid 26.09.1995 r. [Conclusion No. 190 (1995) of the Parliamentary Assembly of the Council of Europe regarding Ukraine's application to join the Council of Europe dated September 26, 1995]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_590. [in Ukr.].

5. Pro zabezpechennia vykonannia Uhody pro partnerstvo ta spivrobitnytstvo mizh Ukrainoiu ta Yevropeiskym Spivtovarystvom (Ievropeiskym Soiuzom) i vdoskonalennia mekhanizmu spivrobitnytstva z Yevropeiskym Spivtovarystvom (Ievropeiskym Soiuzom) [On ensuring the implementation of the Partnership and Cooperation Agreement between Ukraine and the European Community (European Union) and improving the mechanism of cooperation with the European Community (European Union)] : Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 24 liutoho 1998 r. № 148/98. *Oftsiniyi visnyk Ukrainy*. 1998. № 8. [in Ukr.].

6. Akt proholoshennia nezalezhnosti Ukrainy vid 24.08.1991. [Act of proclamation of Independence of Ukraine form August 24, 1991]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1427-12#Text>. [in Ukr.].

7. Kryminalno-protsesualnyi kodeks Ukrainy vid 28.12.1960 (vtratyv chynnist 13.04.2012). [Criminal Procedure Code of Ukraine from December 28, 1960 (expired April 13, 2012)]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/100105?find=1&text=%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%B4%D0%B8%D1%86%D1%96%D1%8F#Text>. [in Ukr.].

8. Karkach, P. M., Kryvobok, V. V., Babkova, V. S. (2019) Orhanizatsiia ta diialnist orhaniv prokuratury Ukrainy [Organization and activity of the prosecutor's office of Ukraine] : navch. posib. / za red. P. M. Karkacha. Kharkiv : Pravo, 500 p. [in Ukr.].

9. Zahalna deklaratsiia prav liudyny, pryiniata i proholoshena rezoliutsiieiu 217 A (III) Heneralnoi Asamblei OON vid 10 hrudnia 1948 r. [The Universal Declaration of Human Rights, adopted and proclaimed by resolution 217 A (III) of the UN General Assembly of December 10, 1948]. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text. [in Ukr.].

10. Konventsiiia pro zakhyst prav liudyny i osnovopolozhnykh svobod (z protokolamy) (Ievropeiska konventsiiia z prav liudyny). [Convention on the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (with Protocols) (European Convention on Human Rights)]. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text. [in Ukr.].

11. Pro orhanizatsiiu roboty orhaniv prokuratury Ukrainy u haluzi mizhnarodnoho spivrobitnytstva (zi zminamy, vnesenymy nakazamy Heneralnoi prokuratury Ukrainy vid 16 sichnia 2017 r. № 6, vid 9 zhovtnia 2017 r. № 287) : nakaz Heneralnoi prokuratury Ukrainy vid 18 veresnia 2015 r. № 223. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0223900-15#Text>. [in Ukr.].

12. Fedchenko V. M., Badalova T. H. (2022) Sutnist ekstradytsii, yak riznovydu mizhnarodnoi pravovoi dopomohy (na prykladi Dnipropetrovskoi oblasti) [The essence of extradition as a type of international legal assistance (on the example of the Dnipropetrovsk region)]. *Dniprovskiyi naukovyi chasopys publichnoho upravlinnia, psykholohii, prava*. № 3. URL : <https://chasopys-ppp.dp.ua/index.php/chasopys/article/view/231>. [in Ukr.].

13. Vseukrainske profesiine yurydychne vydannia «Iurydychne hazeta online» [The essence of extradition as a type of international legal assistance (on the example of the Dnipropetrovsk region)]. URL : <https://jur-gazeta.com/dumka-eksperta/rozshuk-po-liniyi-interpolu-de-i-chomu-ne-var-to-rozrahovuvati-na-zahist-vid-ukrayinskogo-pravosuddya.html>. [in Ukr.].

14. Komarnytska, O. (2016) Problemy zdiisnennia protsesualnoi diialnosti prokurora pid chas ekstradytsii [Problems of prosecutor's procedural activities during extradition]. *Naukovyi chasopys Natsionalnoi akademii prokuratury Ukrainy*. № 2. URL : <http://www.chasopysnapu.gp.gov.ua/ua/pdf/10-2016/02/komarnitska.pdf>. [in Ukr.].

15. Fomina, T. H. (2017) Ekstradytsiinyi aresht: pravova rehlementatsiia ta praktyka zastosuvannia [Extradition arrest: legal regulation and application practice]. *Prykarpatskyi yurydychnyi visnyk*. № 5. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pjuv_2017_5_52. [in Ukr.].

16. Sprava «Soldatenko proty Ukrainy» (Zaiava № 2440/07) [The case "Soldatenko v. Ukraine" (Application No. 2440/07)]. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_504#Text. [in Ukr.].

ABSTRACT

Tetiana Badalova. Authorities of the prosecution of Ukraine as subjects of extradition legal relations in criminal proceedings. The article is devoted to highlighting one of the current problems of our time, related to the implementation of procedural guidance during the implementation of the procedure of extradition of offenders in Ukraine.

The historical aspects of the creation and development of the prosecutor's office in Ukraine, as an independent and independent state, and the stages of development of international cooperation in the field of extradition of criminals are considered. The regulatory and legal regulation of the exercise of powers by the prosecutor's office in the field of international cooperation on the extradition of persons (extradition) has been studied. The main types of extradition and procedural powers of the prosecutor's office are described. The authority of the Office of the General Prosecutor's Office of Ukraine during extradition, prosecutor's office bodies to exercise prosecutorial supervision over the observance of the rights of persons subject to extradition was considered.

The relevant section on international cooperation (extradition) of the criminal-procedural legislation of Ukraine was analyzed and proposals were made to improve the provisions of the criminal procedural legislation on extradition as a separate type of international assistance in criminal proceedings. Certain problematic aspects of the prosecutor's activity related to the selection of preventive measure for persons whose extradition is requested are highlighted. It was emphasized that problematic issues related to the translation of procedural documents necessary for the implementation of the extradition process have not yet been resolved.

Keywords: *Prosecutor's Office of Ukraine, extradition, extradition relations, bodies of pre-trial investigation.*

УДК 340.114

DOI: 10.31733/2078-3566-2022-6-586-592

Юрій ГОЛИК[©]

аспірант

(Дніпропетровський державний університет
внутрішніх справ, м. Дніпро, Україна)

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ ТА ПОСАДОВИХ ОСІБ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ: ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА

Охарактеризовано відповідальність органів місцевого самоврядування в умовах децентралізації влади в Україні. Актуальність дослідження відповідальності органів місцевого самоврядування зумовлена розширенням їх повноважень, впливу та ресурсів в умовах децентралізації влади. Охарактеризовано рівні та види відповідальності органів місцевого самоврядування, а також аспекти правової відповідальності органів місцевого самоврядування – позитивний (перспективний) та негативний (ретроспективний).

Зроблено висновок, що відповідальність органів та посадових осіб місцевого самоврядування має як соціальну, так і правову природу, і повинна спиратись на систему стійких і ефективних гарантій.

Ключові слова: *місцеве самоврядування, відповідальність, соціальна відповідальність, правова відповідальність, децентралізація влади, верховенство права.*

© Ю. Голик, 2022

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-2367-7204>

k_zpd@dduvs.in.ua